

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5160/2020
29.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бошко Ковачевић, адвокат из ..., против тужених Општине Бач, чији је пуномоћник Рајко Маринковић, адвокат из ... и Републике Србије, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Новом Саду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 444/20 од 27.02.2020. године, у седници већа одржаној дана 29.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 444/20 од 27.02.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бачкој Паланци П 587/17 од 22.10.2019. године, обавезани су тужени да тужиоцу, на име накнаде штете због изгубљене добити, солидарно исплате износ од 567.992,46 динара, са законском затезном каматом од 05.12.2017. године до исплате, као и да му накнаде трошкове парничног поступка у износу од 207.944,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Истовремено је одбијен захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на трошкове парничног поступка за период од пресуђења до извршности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 444/20 од 27.02.2020. године, ставом првим изреке, првостепена пресуда је преиначена, тако што је тужбени захтев одбијен, као неоснован и обавезан тужилац да туженој Општини Бач на име трошкова парничног поступка исплати износ од 72.000,00 динара, а туженој Републици Србији износ од 27.000,00 динара. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да на име трошкова жалбеног поступка исплати туженима износ од по 18.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....18/2020, у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повред одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, кат. парц. број .., површине 67ха 62а 33 м², уписана у ЛН .. КО Бач је власништво тужене Републике Србије, са правом коришћења Министарства пољопривреде и заштите животне средине Републике Србије.

Комисија тужене Општине Бач за израду Предлога годишњег програма заштите уређења и коришћења пољопривредног земљишта у државној својини је 24.08.2015. године расписала јавни позив за подношење захтева ради остваривања права пречег закупа, у складу са одредбама члана 64а ст. 1. и 2. Закона о пољопривредном земљишту, па је по поднетој пријави утврдила да тужилац, као власник домаћих животиња, има право пречег закупа на површини ове парцеле од 5,1 ха за износ закупнине од 922,44 евра. Комисија је 30.06.2016. године донела Одлуку о давању наведеног дела парцеле тужиоцу у закуп, која је постала правноснажна 18.07.2016. године. Тужилац је 19.07.2016. године уплатио износ од 113.640,00 динара, што представља динарску противвредност одређене закупнине за агроекономску 2016/17 годину. По прибављеној сагласности Министарства пољопривреде и заштите животне средине 10.08.2016. године између тужиоца и тужене Републике Србије закључен је уговор о закупу наведеног дела парцеле, на период од једне године, за агроекономску 2016/17 годину.

Решењем Агенције за реституцију од 20.07.2016. године Римокатоличкој жупи „Безгрешно зачеће Блажене Дјевице Марије“ из Бачке Паланке, враћено је право својине на 163556/346993 идеалних делова кат. парц. број .. од 67 ха 62 а 33 м² у КО Бач. Министарство пољопривреде је, као корисник, обавезано да у року од 30 дана преда враћено земљиште у посед Римокатоличкој цркви, а Римокатоличка црква обавезана да омогући да купац несметано користи непокретност за период који је неопходан за прилагођавање његовог пословања измењеним условима, али не дуже од 2 године од дана правноснажности решења о враћеној имовини, с тим да се црква и купац могу другачије споразумети. Решење је постало правноснажно 23.08.2016. године и по основу тог решења Римокатоличка црква се уписала као носилац права својина не непокретности у јавне књиге.

У октобру месецу 2016. године тужилац је на закупљеном земљишту обавио јесење припремне радове за предстојећу сетву соје, тако што је земљу поорао и поћубрио вештачким ђубривом.

Тужена Општина Бач је, према инструкцијама Министарства пољопривреде 27.10.2016. године, понудила тужиоцу закључење Анекса уговора о закупу, којим би се пропорционално умањила површина земљишта датог у закуп, као последица доношења решења Агенције за реституције, што је тужилац одбио. Тужилац је поставио том приликом захтев да му се да друго земљиште исте површине, што је тужена општина одбила.

Римокатоличка црква је Општини Бач 19.10.2016. године поднела захтев за увођење у посед земљишта које јој је враћено решењем Агенције за реституцију. Дописом од 28.10.2016. године тужена општина је Римокатоличку цркву обавестила да предузима мере у циљу увођења цркве у посед, да је у току поступак анексирања већ закључених уговора о закупу пољопривредног земљишта по праву пречег закупа и да ће датум увођења у посед бити организован према термину надлежне пољопривредне инспекције.

Римокатоличка црква је самоиницијативно ступила у посед парцеле у новембру месецу 2016. године, а у пролеће 2017. године земљиште засејала усевом.

Висина изгубљене добити тужиоца за аграрну 2016/2017. годину, због некоришћења пољопривредног земљишта које је закупио по закљученом уговору од 10.08.2016. године, износи 4.755,89 евра, што према курсу Народне банке Србије на дан 05.12. 2017. године представља противвредност износа 567.992,46 динара, који тужилац тужбом тражи.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом материјалног права из Закона о облигационим односима оценио да је тужбени захтев основан. Оценио је неоснованим истакнути приговор недостатка пасивне легитимације на страни тужених, јер су тужене и поред знања за вођење поступка за повраћај пољопривредног земљишта спровеле поступак давања овог земљишта у закуп, уместо да предметну парцелу изузму.

Правилно је другостепени суд оценио основаним истакнути приговор недостатка пасивне легитимације на страни тужених, због чега је првостепену пресуду преиначио и тужбени захтев одбио, као неоснован.

Неосновано се наводима ревизије оспорава правилна примена материјалног права, од стране другостепеног суда.

Тужени, као тадашњи титулар права својине и лице које је спровело поступак давања пољопривредног земљишта у закуп, су сагласно чл. 59. - 71. Закона о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, број 62/06 са изменама) благовремено предузели све радње у сврху удовољењу обавези редовне обраде пољопривредног земљишта у складу са добрим обичајима пољопривредне праксе. У моменту доношења решења о враћању пољопривредног земљишта Римокатоличкој жупи 20.07.2016. године, тужилац још увек није закључио уговор о закупу, већ је то уследило 10.08.2016. године, а након тога 23.08.2016. године је решење о враћању пољопривредног земљишта постало правноснажно, ког момента је Римокатоличка жупа, према члану 62. став 10. Закона о пољопривредном земљишту, ступила на место закупадавца и почео је да тече рок од 30 дана да Република Србија изврши примопредају поседа.

Поступак реституције је спроведен у складу са одредбама Закона о враћању имовине црквама и верским заједницама („Службени гласник РС“, број 46/2006). Решење о враћању аликвотног дела парцеле Римокатоличкој жупи од 20.07.2016. године, на основу ког је ово правно лице стекло својину по одредби члана 20. став 2. Закона о основама својинско правних односа, садржи његову дужност у складу са чланом 12. Закона о реституцији да закупцу некретнине омогући несметано коришћење непокретности најдуже 2 године од дана правноснажности те одлуке.

Тужилац је најкасније у октобру месецу 2016. године, када му је тужена општина понудила закључење Анекса уговора о закупу, дакле пре него што је Римокатоличка црква тужиоцу одузела посед парцеле, стекао сазнање да је решење о враћању пољопривредног земљишта постало правноснажно, односно да је то правно лице ступило на место закупадавца, што указује да је и пре настанка штете имао могућност да са новим закупадавцем постигне споразум о даљем коришћењу земљишта, али у том циљу није предузео ни једну радњу. Тужени су обавестили и Римокатоличку цркву да су у току поступци закључења анекса уговора о закупу са лицима који су по праву пречег закупа у поседу непокретности, те да ће бити организовано увођење у посед Римокатоличке цркве према термину надлежне пољопривредне инспекције, али је Римокатоличка жупа самоиницијативно ушла у посед некретнине која је предмет уговора о закупу у новембру месецу 2016. године и поред чињенице да је земљиште било припремљено за сетву, а у пролеће је извршила сетву без покушаја било каквог споразума са тужиоцем. Из наведеног несумњиво произлази да су противправне радње тог правног лица у узрочно-последичној вези са штетом коју је тужилац у аграрној 2016/2017 години претрпео, јер је поступање Римокатоличке цркве супротно обавези овог правног лица да омогући тужиоцу, као закупцу земљишта, да несметано користи земљиште у периоду неопходном за прилагођавање пословања измењеним условима и у периоду не краћем од 2 године од дана правноснажности решења о враћању имовине и у узрочно последичној је вези са штетом коју је тужилац у аграрној 2016/2017 години претрпео.

Нема података да је тужилац вансудским или судским путем покушао да постигне споразум са Римокатоличком жупом, нити да је предузео било какве радње у сврху отклањања противправног држања тог правног лица, па следом таквог пасивног држања, по одредбама члана 12, 13. и 18. Закона о облигационим односима, тужилац не може са успехом исходovati накнаду штете од тужених.

Тужбеним захтевом се не тражи утврђење ништавости уговора о закупу парцеле, нити поништај тог уговора због мана воље на страни тужиоца, на коју се тужилац у ревизији позива, као ни повраћај датог као последица тако закљученог уговора, већ накнада штете у виду изгубљене, а очекиване добити у аграрној 2016/2017. године.

Због наведеног и по оцени Врховног касационог суда тужилац штету коју је претрпео није претрпео незаконитим и несавесним поступањем тужених у овој правној ствари, већ радњама Римокатоличке цркве, као правног лица које није обухваћено тужбом.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Божидар Вујичић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**